

Historieglimt 114

Terje Wangbergs erindringer

Det er ikke mange av dem som vokste opp på Lademoen som har skrevet sine erindringer. Derfor er det all grunn til å legge merke til det som blir skrevet. De fleste andre opplevde jo den samme virkeligheten. Terje Wangbergs har skrevet en sjamerende bok i et språk som er preget av den lokale dialekten. Terje Wangberg, *Lamogutt. Barndomserindringer fra Lilleby*, Trondheim 2013 fra Pirforlaget. Boka har 36 korte kapitler og mange gamle bilder. Et kort sitat forteller litt om innholdet: «*For var det noe det var mye av i barndommens rike så var det glade unga og snille menneska*». Han forteller om familien, lekekameratene, farens arbeidsplass, krigsminner, skoletiden og om møtet med musikken som ble livsbestemmende for ham. Om sitt liv i musikkenes tjeneste vil han fortelle i en ny bok som kommer i oktober 2014. Det er en fascinerende side ved livet på Lademoen at så mange av dem som vokste opp i den grå fattigdommen, fant motivering og kraft i idrett eller musikk. Hjalmar Andersen og Sverre Farstad er representanter for hva idretten kunne bety. Bonsaksenfamilien, Wangberg og en rekke andre kan representere hva musikken har vært som løftestang til et rikt liv.

Familien til Terje Wangberg var faren Gunerius, moren Helga og søsteren hans. De bodde på to rom og kjøkken i fjerde etasje i Ladeveien 12, Hernesgården, som står der enda. Toalett delte de med tilstøtende leilighet. Denne leiegården står skrått over veien fra Lilleby skole som er Ladeveien 1

Lekekameratene i Ladeveien var mange. Det vrimlet av barn i strøket. Familiene hadde normalt mange barn. På typisk guttevis utvidet Terjes verden seg fra bakgården i nummer 12 til Ladeveien og de nærmeste hus og hager. Der var en overflod av større og mindre hus og med trær og planter. Så utforsket guttene de tilstøtende byområdene som innbyrdes var svært forskjellige. Nærmest lå Rønningssletta med boliger og industri. Så var det den gamle gården, Lillegården, som han kaller Gammelgården, og nabogården nedenfor, Gardemoen gård eller Jystadgården. Videre gjorde guttene seg kjent med Voldsminde, Ulstadløkken og Reina. Som vanlig i byene i etterkrigstiden var det en viss fiendskap mellom de unge i nabobydelene. Terje forteller om flere slike trefninger, men han forteller også om kamerater han hadde i ulike strøk. Han ble anerkjent på Rønningssletta der han hadde klassekamerater.

Farens arbeidsplass hadde den gangen svært stor betydning for familien. Da var det gjerne bare far som var ute i arbeid. De fleste mødre var hjemmевærende selv om mange kvinner på Lademoen hadde arbeid på fabrikkene. Hjemmевærende husmødre hadde mye arbeid med å stelle hus, mann og barn. Husstell var ikke så lettvent som det senere ble med alle slags husholdningsmaskiner og halvfabrikata. Terjes far arbeidet på Lade fabrikk som ligger rett nedenfor Gardemoens gate. Den ble gjerne kalt «Såpa» for det

ble produsert såpe og andre vaskemidler. Fabrikken hadde gode hygieniske fasiliteter. På lørdagene kunne koner og barn komme til fabrikken for å bade. Likevel foretrakk Terje vaskebaljen på kjøkkengulvet hjemme!

Krigen fra 1940 til 1945 var en spennende tid, ikke minst for dem som var gutter. Terje var bare tre år da krigen kom. Fra vinduene i nummer 12 kunne familien se de lange grå krigsskipene på havna. Snart var gatene preget av tyske soldater. Mange av dem bodde på Lilleby skole. De strenge kravene om blanding av alle vinduer kveld og natt gjorde inntrykk på gutten. Ofte var det flyalarm. Det store bombeangrepet mot Dora var uhyggelig nært. Noe annet som gjorde inntrykk var de tyske besøkene hos jenter i huset som hadde slike kavalerer. Terje begynte på skolen i 1944. Da var Lilleby skole i bruk som soldatinnkvartering. Han gikk til undervisning først på Finnes barnehjem, så på Kværnøs handelsskole, politistajonen i Graaemølna, Bakklandsskolen og til sist på NTH! Med freden fikk han begynne på Lilleby. Oppførselskarakterene var ikke de beste så han var nok litt av en en rabagast. Selv kaller han seg gategutt, men det kan jo bety så mangt. Skoletiden på Lilleby var nok en blandet fornøyelse for lille Terje.

Møtet med musikk i offentligheten var at Terje begynte som belgtreder for organist Boksaksen i Lademoen bedehus nede i Østersundsgate 1; det gamle Bakkestrandens Bedehus fra 1887. I en stor del av 1950-årene var Lademoens store kirke stengt for å stabilisere grunnen for utglidning. Da var bedehuset interimskirke for menigheten. Terje var ikke ukjent med musikk. Hans hjem var et av de få som hadde piano. Skolen hadde noe sang- og musikk. 15 år gammel begynte han sin to års tjeneste som belgtreder til kroner fem per gang. I 1950 startet Lademoen kirkes guttekor under ledelse av organist Ivar Bonsaksen. Terje ble en ivrig sanger, men hans imponerende karriere som organist i inn- og utland hører voksenlivet til.